GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.
e unŭ anŭ 12 fior., pe șêse lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șêse lunĭ 18 fr., pe treĭ lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 62. Joi în 3 (15) Maiŭ 1884.

Brașovŭ în 2 (14) Maiu.

„Libertatea fie-cărei națiunĭ nu póte fi decâtŭ națiunală; libertatea fără de națiunalitate nu se póte înțelege la nicĭ unŭ poporŭ de pe pămêntŭ.“

„Décă e nimicită libertatea națiunală a unui poporŭ, e nimicită totodată și cultura și fericirea lui, fiind-că fără de libertate nu e cu putință cultura.“

Cuvintele aceste, ce au rĕsunatŭ la 2 (14) Maiŭ 1848 în mănăstirea Blașiului, unde se adunaseră toțĭ fruntașii națiunei în preséra marei adunărĭ, ne vestiră, că adversarii noștri se pregătescŭ „a ne frânge și smulge și ancora, ce de 17 sute de anĭ a ținutŭ naia română în contra tuturorŭ valurilorŭ de nu s'a cufundatŭ în abisulŭ perirei cu barbarii împreună, națiunalitatea, libertatea nóstră cea din urmă.“

Provedința însă-șĭ a vorbitŭ atuncĭ prin graiulŭ neuitatului Simeone Bărnuțŭ către fruntașii poporului; provedința, care voia sĕ fimŭ liberĭ și sĕ nu recădemŭ într'o servitute multŭ mai cumplită și mai rușinósă, decâtŭ a fostŭ aceea, ce a trebuitŭ sĕ o suferimŭ veacurĭ întregĭ pentru pĕcatele nóstre și ale părinților noștrii.

Acea vorbire în vecĭ memorabilă a fostŭ primită cu multă însuflețire și fruntasii în frățéscă armoniă și unire cu poporulŭ adunatŭ proclamară națiunea română de națiune liberă și independentă, ér loculŭ unde s'a ținutŭ adunarea fù numitŭ pentru totdéuna „Câmpulŭ Libertății.“

Au trebuitŭ sĕ trécă treidecĭ și șése de anĭ și alte multe desamăgirĭ, neajunsurĭ și prigonirĭ am trebuitŭ sĕ suferimŭ pentru ca sĕ pĕtrundemŭ și sĕ ne convingemŭ pe deplinŭ de adevĕrulŭ celŭ mare rostitŭ în preséra dilei de 3 (15) Mai 1848 că:

„Libertatea unei națiunĭ nu póte fi decâtŭ națională.“

Astădĭ vede și sêmte fiecăre dintre noi, în ori și ce momentŭ, la ce stare deplorabilă ne-au redusŭ după uniunea forțată a Transilvaniei cu Ungaria, legile unguresci, carĭ dau drepturĭ și libertate națională numai elementului maghiarŭ, ér nouĕ ne impunŭ limba maghiară.

Cine se mai póte îndoi adĭ despre aceea, că răpinduni-se drepturile naționale ni s'a luatŭ totodată și putința de a ne ferici prin cultură?

Adversarii noștri ne mână mereŭ la isvorulŭ limbei și alŭ culturei lorŭ. Dér acestŭ isvorŭ este inveninatŭ pentru noi. Bêndŭ d'intrînsulŭ noi pierdemŭ mereu din ființa nóstră, ne slăbimŭ și devenimŭ încapabilĭ de a trăi și a ne desvoltá pe piciórele nóstre, ca poporŭ românescŭ ce amŭ fostŭ dela începutŭ și n'amŭ încetatŭ de a fi.

„Scólele unguresci — dicea fericitulŭ Bărnuțŭ — vorŭ smulge din piepturile tinerilorŭ națiunei nóstre și iubirea aceea, care o plântase întrînsele mamele române și cu câtŭ vorŭ învĕță mai mulțĭ Românĭ la scóle străine, cu atâtŭ va pierde națiunea mai mulțĭ fii; lăcomia onorurilorŭ și folosulŭ privatŭ îi vorŭ trage către străinĭ, ei vorŭ iubí numai limba ungurésca și vorŭ admirá numai faptele națiunei unguresci, pentru că numai aceste le vorŭ cunósce: de națiunea română nu-i va mai legá nimicŭ, rumpêndu-se odată legătura cea d'ântâiu și cea din urmă a limbei națiunale.“

Cine nu vede silințele ce și le dau adversarii noștri adĭ de a rumpe acéstă legătură? Mai avemŭ câteva scolĭ ridicate și susținute din sudórea poporului nostru, dér trebue se propunemŭ întrînsele ungureşce ca sĕ le putemŭ susținé și mai departe. Cine nu vede c... ne cuplesescŭ legile și ordonanțele ministeriale, carĭ cerŭ dela noi mereu învĕțarea și întrebuințarea limbei maghiare?

La 1879 unŭ singurŭ Maghiarŭ, Mocsary Lajos, cutezà a-șĭ ridicá vocea arătândŭ ce mare nedreptate și imprudență comitŭ conaționalii sĕĭ prin aceea, că ne impunŭ cu forța limba maghiară și deștéptă în noi simțulŭ, că nu putemŭ trăĭ aicĭ siguri de libertatea nóstră.

La 1883 și acéstă voce amuțĭ. Vremŭ sĕ ne facemŭ scolĭ romănescĭ. Nu ne mai lasă.

Contrarii ne dicŭ mereŭ: avețĭ libertate individuală. Cum se póte însĕ ca individĭ românĭ sĕ fie liberĭ, fără ca acésta libertate sĕ se reverse asupra întregului poporŭ? Instrucțiunea în limba maternă, folosirea limbeĭ nóstre în școlă și în oficiu, mijlocirea de a avé institute de cultură naționale — óre aceste nu se țin de libertatea individuală?

Ne mirămŭ cum de se mai găsescŭ ómenĭ, carĭ âmblă sĕ se împace séu sĕ se tocméscă cu adversarii în paguba naționalității nóstre.

Sĕ ne închinămŭ dinaintea măreților umbre, carĭ aŭ luptatŭ pentru ca Românulŭ sĕ pótă trăĭ și sĕ se pótă desvoltá ca Românŭ în acéstă țéră și sĕ ne însuflețimŭ de idea cea mare salvatóre a libertății naționale!

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Paris, 14 Maiŭ. — „Temps“ comunică, că Francia și Anglia s'au înțelesŭ în privința conferinții. Scirĭ din Spania spunŭ, că Carliștii facŭ pregătirĭ pentru mișcările de tómnă.

Berlin, 14 Maiŭ. — Reichstagulŭ a primitŭ aprópe fără desbatere legea privitóre la materiile esplosibile în ântâia și a doua cetire neschimbată. Impĕratulŭ și-a amânatŭ plecarea la Wiesbaden. Prințulŭ Vilhelmŭ plécă Joi, însoțitŭ de generalulŭ Valdersee, la Petersburg.

Paris, 14 Maiŭ. — Consiliulŭ de ministri a hotărîtŭ sĕ se revóce cu încetulŭ o parte din trupele din Tonking.

Berna, 14 Maiŭ. — Se vorbesce, că consiliulŭ federalŭ a desbătutŭ legea în contra persónelorŭ, carĭ fugŭ în Elveția din causa omorurilorŭ princiare.

Lipsca, 14 Maiŭ. — La înfățișarea procesului Kraszewski s'au cetitŭ în fața auditorilorŭ documente oficiale, carĭ constată, că o societate de Polonĭ încă la 1864 s'a constituitŭ în Paris, și că în anii 1866, 1870, 1872, 1877 și 1878 a stăruitŭ în modŭ activŭ pentru restabilirea Poloniei.

Acea societate a adunatŭ necurmatŭ date statistice militare privitóre la mai tóte puterile europene, cari, după disolvarea societății au fostŭ întrebuințate de Gambetta. Pentru organisarea biurourilorŭ de informațiune în Germania, Austro-Ungaria și Rusia, Kraszewski a numitŭ mai mulțĭ membri ca conducĕtorĭ ai acelorŭ birourĭ, îngrijindŭ de plata regulată a lefurilorŭ lorŭ. Kraszewski a negatŭ acésta.

Felicitărĭ la adresa nóstră.

Uiora de susŭ, 23 Aprile.

Dorescŭ ca bunulŭ Dumnedeu, căruia ii servescŭ la sf. altarŭ sĕ vĕ dăruiască viață îndelungată îndelungată și numele celŭ scumpŭ ce-lŭ purtațĭ împreună cu sarcina de redactorŭ alŭ prețuitei Gazete sĕ se întipărescă și mai adêncŭ în inimile nóstre a tuturorŭ Românilorŭ de dincóce de munțĭ.

Nicolae Simu, preotŭ.

Reteagŭ, 10 Aprile.

Vĕdêndŭ nobila D-vóstre resoluțiune vĕ urezŭ din sufletŭ, ca succesulŭ doritŭ sĕ nu intârzie, ținta ochită sĕ nu se depărteze. Dumnedeulŭ ginților fie cu noi și dea iubitului nostru Redactorŭ abundante forțe psihice și fisice ca sĕ pótă ținé »Gazeta« la culmea misiunei sale.

Noi și cu noi toțĭ Românii binesêmțitorĭ nu vomŭ întârdiá a vĕ dá totŭ posibilulŭ sprijinŭ moralŭ și materialŭ.

Ambrosiu Poppŭ, parochŭ.

Mulțămindŭ din totŭ sufletulŭ pentru aceste încuragiătóre dovedĭ de simpatiă, dorimŭ ca urările, ce ni se facŭ sĕ fiĕ făcute într'unŭ césŭ bunŭ!

Cronica dilei.

D. M. Beldimanŭ, șefulŭ divisiunei politice din ministeriulŭ de esterne alŭ României, aflându-se mai multe dile în mijloculŭ nostru a plecatŭ erĭ la Bucurescĭ sĕ-șĭ ocupe postulŭ. „L'Indep. Roum.“ ce ne a sositŭ adĭ, ne spune că M. S. Monarchulŭ a bine-voitŭ pré grațiosŭ a conferĭ d-lui Beldimann „crucea de comandorŭ« alŭ ordinului Franciscŭ Iosifŭ I.

*

Regele României a conferitŭ d-lui colonelŭ Radu Mihaiŭ, prefectulŭ poliției din Bucurescĭ, „marele cordonŭ alŭ corónei Romăniei.“

*

„Telegrafulŭ“ aduce scirea, că conservatorii-liberalĭ din Bucurescĭ vorŭ înmâna regelui României unŭ protestŭ privitorŭ la cele întêmplate Sâmbată séra după întrunirea din sala Bossel.

Până acum acestŭ protestŭ ar fi acoperitŭ de 200 de iscăliturĭ.

*

Din Deva se anunciă, că societatea maghiară eraldică și istorică avêndŭ în vedere, că în anulŭ curente e centenarulŭ revoluțiunii lui Horea și fiindŭ-că teatrulŭ acelei revoluțiunĭ a fostŭ mai cu sémă Comitatulŭ Hunedórei, Zarandulŭ și Alba-inferiórá a hotărîtŭ sĕ adune materialulŭ privitorŭ la acea revoluțiune a Românilorŭ și aserându-lŭ sĕ-lŭ publice la sfêrșitulŭ anului în analele societății. Cu adunarea și aședarea materialului e însărcinată secțiunea istorică, în fruntea căreia se află comitele supremŭ G. Pogány, românŭ de origine din țéra Hațegului.

Dér ce folosŭ de originea lui, décă adĭ nu mai vré sĕ scie de noi. Așa suntŭ boerițiĭ!!

*

In grădina Cismegiu din Bucurescĭ ne spune »Românulŭ“, că au începutŭ serbările. Intrările au produsŭ în prima di 4557 și tombola a produsŭ 1122 lei. Peste totŭ încasările din diua ântâiŭ au trecutŭ peste suma de 8000 lei.

*

D. Butculescu anunciase, că va ținé la diua 1 Maiŭ o conferință asupra esposițiunei din Iașĭ. Acestea serbărĭ sunt organisate de comitetulŭ cooperatorilorŭ românĭ în folosulŭ esposițiunii de la Iașĭ.

*

»Națiunea“ din Bucurescĭ află, că stimabilulŭ nostru amicŭ, d. Dr. Ionŭ Neagoe medicŭ în Brașovŭ, în urma esamenului de admitere, ce l'a făcutŭ cu mare succesŭ, a obținutŭ dreptulŭ de liberă practică a medicinii în țéra românéscă.

Principele Bismarck și Socialiștii.

Ședința dela 9 Maiŭ a parlamentului germanŭ a fostŭ una din cele mai importante din câte s'au ținutŭ în anulŭ trecutŭ și în anulŭ curentŭ. Proiectulŭ pentru prelungirea legii socialiștilorŭ a întêmpinatŭ o puternică oposițiune de 150 membri față cu 189. Membrii oposițiunii se compuneu mai din tóte partidele parlamentului. La desbaterĭ luândŭ parte cei mai de frunte oratorĭ ai parlamentului, au silitŭ pe principele Bismarck d'a face forte interesante revelațiunĭ asupra mișcărilorŭ socialiști-

lorŭ, precum şi asupra reformelorŭ economice ce ar trebuí întroduse din partea statelorŭ pentru potolirea acelorŭ mişcărĭ, carĭ provinŭ mai multŭ din causa miseriei ce bântue clasele muncitóre.

Astfelŭ fiindŭ, punemŭ în resumatŭ în vederea cetitorilorŭ nostri desbaterile acelei şedinţe:

Deputatulŭ Richter progresistŭ susţine, că legea în contra socialiştilorŭ ameninţă siguranţa publică mai rĕu, decâtŭ cum era înainte de aducerea acelei legĭ. Pentru argumentarea afirmaţiunei sale se referă la încercarea de atentatŭ dela Niederwald, şi ḑice că acelŭ atentatŭ a fostŭ o conspiraţiune politică provocată chiar de legea în contra socialiştilorŭ.

Cu ocasiunea înfăţişării unui procesŭ în Berlinŭ, ḑice d. Richter, unŭ agentŭ alŭ poliţiei cu numele Rumpf a declaratŭ, că unŭ anume Harsch e în serviciulŭ poliţiei numai, ca la adunările lucrătorilorŭ sĕ înjure împreună cu ei. Socialĭ-democraţii, fiindŭ puşĭ afară din lege, s'au întăritŭ în modŭ nespusŭ. E necesară dér aducerea unei legĭ în contra anarchiştilorŭ, ér nu în contra diferitelorŭ partide. Liniştea e multŭ mai turburată de către antisemiţĭ, de către urcarea taxelorŭ vamale asupra cerealelorŭ, urcare impusă de agitaţiunea agrară a conservatorilorŭ, de scrisorile cancelarului imperiului, care afirmă, că clasele muncitóre ar fi esploatate de clasele neproducĕtóre. Aceste scrisorĭ nu semĕnă mai puţină nemulţămire decâtŭ scrisorile socialistului Lassale.

Ministrulŭ Puttkammer, apĕrândŭ poliţia în contra acusărilorŭ d-lui Richter, ḑice, că nu aprobéză de locŭ întrebuinţarea agenţilorŭ prevocatorĭ; Richter, cerĕndŭ o lege în contra anarchiştilorŭ, nu e mai puţinŭ adevĕratŭ, că cu acestŭ modŭ de argumentaţiune recunósce involuntarŭ necesitatea prelungirii legii în contra socialiştilorŭ.

Principele Bismarck, luândŭ cuvêntulŭ, declară că meritulŭ iniţiativei de a întra în negoţiărĭ cu celelalte puterĭ pentru ocrotirea suveranilorŭ incumbe împĕratului Germaniei. Indată după omorîrea împĕratului Alexandru II. alŭ Rusiei, împĕratulŭ Wilhelm a înmânatŭ principelui Bismarck o scrisóre autografă, căreia îi şi dă citire. In acea scrisóre ḑice împĕratulŭ Wilhelm următórele:

„Grozava crimă sĕvêrşită la 13 Martie m'a con»vinsŭ din nou, că a sositŭ timpulŭ, ca sĕ se pue capĕtŭ »încercărilorŭ de omorurĭ asupra suveranilorŭ, rĕspândite „în tótă Europa. Acésta se póte face numai prin o co»mună procedare a marilorŭ puterĭ. Lucrulŭ principalŭ »este de a învinge resistenţa Angliei, Elveţiei şi Franciei, »carĭ până acum au datŭ asilŭ criminalilorŭ politicĭ. An„glia, în urma esperienţelorŭ ce a făcutŭ, credŭ a fi cea »dintâia, care va adera. Mĕsurile politice luate până a„cum n'au nicĭ unŭ resultatŭ practicŭ. Acésta se dove»desce mai bine prin omorulŭ comisŭ asupra împĕratu»lui Rusiei. Liniştea statelorŭ civilisate e pusă în jocŭ.“

Principele Bismarck, urmândŭ, arată în discursulŭ sĕu, că mai întâiŭ a învitatŭ pe Rusia, ca cea mai d'aprópe interesată în cestiune, sĕ iea iniţiativa la convocarea unei conferinţe. Rusia, cu mulţămire primindŭ propunerea, a învitatŭ puterile a se întruni în Bruxela la o conferinţă. Germania şi Austro-Ungaria a aderatŭ. Francia şi-a făcutŭ aderarea pendentă dela hotărîrea Angliei, care a respinsŭ propunerea şi astfelŭ conferinţa nu s'a putută întruní. Guvernulŭ Germanŭ, dup'acésta s'a încercatŭ, ca celŭ puţinŭ sĕ stabilescă o comună procedare cu Rusia şi Austro-Ungaria, pentru ca atentatelorŭ sĕ li se ea orĭ-ce nimbŭ politicŭ şi sĕ fie considerate ca crime ordinare; dér în fine a declaratŭ şi Austro-Ungaria, că-i este cu neputinţă de a întra în discutarea cestiunii, şi aşa a rĕmasŭ neresolvată. Prin o lege ce s'ar aduce în contra atentatelorŭ cu dinamită, ḑice principele Bismarck că nu se potŭ câtuşĭ de puţinŭ înlătura crimele comise de socialiştĭ. Atentatele dela 1878 nu s'au sĕvêrsitŭ cu dinamită. E o fórte mare deosebire între starea lucrurilorŭ din Germania şi între acea a Rusiei. Lucrătorii în Rusia sunt fórte bunĭ imperialiştĭ. Nihiliştii în Rusia se recrutéză din proletarii bacalaureaţĭ, cu alte cuvinte, din prisosinţa ómenilorŭ semidocţi, din studenţĭ stricaţĭ şi din ofiţerii nemulţămiţĭ. Mĭ-aducu aminte, ḑice principele Bismarck, de nihilistul condamnatŭ la Posen, pentru a cărui achitare au intervenitŭ persóne de înaltă posiţiă. Numele lui era Mendelssohn; era fiulŭ unui bancherŭ bogatŭ din Varşovia, prin urmare nu era sĕracŭ şi n'avea de locŭ principii nihiliste. Nihilismulŭ rusŭ e o monstruositate a progresului (ilaritate în stânga, aprobărĭ în drépta.) E posibilŭ ca odată în Rusia studentulŭ stricatŭ şi progresistulŭ nemulţămitŭ sĕ pue chibritulŭ în massa lucrătorilorŭ; dér pân'atuncĭ nihilismulŭ se învertesce în cerculŭ studenţilorŭ. Mĭ-aducŭ aminte, că la achitarea nihilistei Vera Sasulicĭ, funcţionarii înalţĭ prin aprobărĭ au manifestatŭ semne de simpatiă şi noi ne găsiamŭ acum 18 anĭ, cândŭ Blind a încercatŭ a atenta la viaţa mea, în starea de aḑi a nihilismului rusescŭ. Atuncĭ partida progresistă a luatŭ în nume de rĕu, că nu m'am lăsatŭ a fi împuşcatŭ. Da, eu sĕ fi purtatŭ o cămaşă de oţelŭ; da, poliţia părtinia mai multŭ pe Blind decâtŭ pe mine, tolerândŭ ca damele sĕ-i facă ovaţiunĭ (ilaritate în stânga.) Aceste rîsete, ḑice principele Bismarck, e cea din urmă armă a aceluia, care e incapabilŭ d'a rĕspunde. Alusiunile d-lui Stauffenberg şi Windthorst la Rusia sunt totŭ atâtŭ de lipsite de argumente ca şi afirmaţiunea că sociali-democraţii au dispărutŭ. Acésta însemnéză, sĕ nu luămŭ pe faţă mĕsurĭ aspre în contra incendiarilorŭ, pentrucă cu chipulŭ acesta le-amŭ da ocasiune d'a conspira în secretŭ. Se nasce dér întrebare: Voiţĭ d-vóstră numai agitaţiunĭ secrete sĕu agitaţiunĭ publice şi secrete totdeodată? Decă ne va succede a pune în lucrare reformele arătate în mesagiulŭ domnescŭ, atuncĭ veţĭ da lucrătorilorŭ dreptulŭ ce-lŭ au d'a muncí cândŭ sunt sănătoşĭ, de a fi îngrijiţĭ în casŭ de bólă, şi d'a fi întreţinuţĭ la vreme de bătrâneţe. Lăsaţĭ statulŭ sĕ fie puţinŭ socialistŭ, adecă mai creştinescŭ; atuncĭ va scădé atracţiunea către sociali-democraţĭ. Decă lucrătorii vĕdŭ óre-care seriositate în lucrările guvernului şi corpurilorŭ legiuitóre, atuncĭ au speranţă sigură că va fi mai bine. Guvernulŭ a datŭ probe de seriositate, dér, că corpurile legiuitóre n'au datŭ, acésta sĕ vede din mersulŭ încetŭ alŭ lucrărilorŭ comisiunei instituite pentru asigurarea lucrătorilorŭ în casŭ de nenorocire. Guvernulŭ însĕ nu se va clintí de la loculŭ sĕu, chiar decă ar fi sĕ rĕmânemŭ aci până în luna Augustŭ. Indată ce guvernulŭ va isbutí a obţine unŭ resultatŭ seriosŭ în privinţa reformelorŭ sociale, elŭ însuşĭ va propune desfiinţarea legei în contra socialiştilorŭ. Dér atitudinea parlamentului ne face sĕ fimŭ încă departe de realisarea acestei condiţiunĭ. După cum stau lucrurile astăḑi, d-vóstră vĕ jucaţĭ cu foculŭ. Aveţĭ curagiulŭ opiniunii d-vostre şi respingeţĭ legea, şi guvernulŭ e de acordŭ d'a oferi alegĕtorilorŭ ocasiune sĕ se pronunţe asupra opiniunii d-vóstre. După respingere va urma imediatŭ şi disolvarea parlamentului, şi noi rĕmânemŭ cu perspectiva d'a ne intâlní cu toţii érăşĭ la 10 Augustŭ. Decă şi noulŭ parlamentŭ va rĕspinge legea, guvernulŭ va aşteptá cu consciinţa liniştită, sĕ vedă unde veţĭ ajunge cu dorinţele d-vostră. Mai multŭ d-vóstră aveţĭ sĕ vĕ temeţĭ de disolvărĭ decâtŭ guvernulŭ. Decă credeţĭ, că paciniculŭ cetăţenŭ póte sĕ rabde ca socialĭ-democraţii sĕ-şĭ începă lucrările érăşĭ d'acolo, de unde le-au întreruptŭ la 1878, atuncĭ însuşĭ d-vóstră pregătiţĭ tĕrêmulŭ socialĭ-democraţilorŭ pentru rĕsturnarea societăţi.

Deputatulŭ Richter, reluândŭ cuvêntulŭ pentru a rĕspunde principelui cancelarŭ, ḑice, că trăgănirea elaborării proiectului pentru asigurarea lucrătorilorŭ în casŭ de nenorocire, îşĭ are motivele sale. La 1880 parlamentulŭ a votatŭ acea lege, dér consiliulŭ federalŭ a respins-o. Discursulŭ principelui cancelarŭ îngreuiéză lupta în contra socialiştilorŭ, pentrucă a proclamatŭ printr'ênsulŭ dreptulŭ lucrătorilorŭ la muncă, ceea ce numai atuncĭ e posibilŭ, cândŭ distribuirea muncii e bine organisată. Cu modulŭ acesta, între, principele cancelarŭ şi socialiştĭ nu e altă deosebire, decâtŭ aceea, că principele Bismarck e monarchistŭ şi socialiştii sunt republicanĭ. In scrisorile sale principele Bismarck îşĭ însuşesce graiulŭ socialiştilorŭ, cândŭ ḑice, că partidele politice de astăḑi esploatéză în favorulŭ lorŭ producţiunea agricolă. La 1866 partida progresistă a refusatŭ sĕ acórde mijlócele pentru purtarea rĕsboiului, şi cumcă refusarea erá temeinică a recunoscut'o însuşĭ principele cancelarŭ, căcĭ orĭ ce s'ar ḑice unŭ lucru e constatatŭ, că acelŭ rĕsboiu n'a fostŭ decâtŭ unŭ rĕsboiu civilŭ, şi şi de aceea ar fi bine ca celŭ puţinŭ în parlamentulŭ germanŭ sĕ nu se mai vorbéscă despre elŭ. Principele Bismarck se vede, că combate mai multŭ pe progresiştĭ decâtŭ pe socialiştĭ. Cancelarulŭ voesce a organisá unŭ corpŭ de partisanĭ la spatele liberalilorŭ pentru a avé două majorităţĭ în parlamentŭ, care sĕ se schimbe alternativŭ la putere, odată centrulŭ şi conservatorii, altădată conservatorii şi liberalii-naţionalĭ. Lui îi trebue unŭ concurentŭ în contra lui Windthorst, pentru ca acesta sĕ fie mai uşorŭ de câştigatŭ. Declaraţiunile d-lui Puttkammer în contra votului secretŭ, agitaţiunea pentru urcarea taxelorŭ vamale pe cereale şi stabilirea periodului bugetarŭ pe timpŭ de doi anĭ dovedescŭ, că e vorba de cestiunea, decă liberalismulŭ în Germania sĕ mai aibă viitorŭ sĕu decă cancelarulŭ va isbutí sĕ răpéscă liberalismului acelŭ viitorŭ (aprobărĭ sgomotóse.)

Principele Bismarck declară, că intima sa convingere este, că liberalismulŭ pe care-lŭ apĕră Richter n'are nicĭ unŭ viitorŭ; işĭ ţine de a sa datoriă sĕ combată acestŭ liberalismŭ până la ultima sa rĕspirare, pentru siguranţa vieţii sale şi a împĕratului (mişcărĭ în stânga). Pentru ce vĕ miraţĭ? Cum vĕ puteţĭ îndoí, după o activitate de douĕḑecĭ de anĭ din partea mea, că nu voiu combate fantasmagoriile, carĭ tindŭ la dominarea parlamentului? Principele declară susŭ şi tare, că mênţine dreptulŭ muncei. Statulŭ e datorŭ, ca în casŭ de lipsă sĕ ocupe pe lucrătorĭ cu lucrărĭ publice. Partida progresista o consideră mai periculósă decâtŭ pe socialiştĭ, căcĭ aceştĭ din urmă nu potŭ vení nicĭ odată la putere şi nu potŭ învenina neîntreruptŭ populaţiunea. Acestea le póte face numai partida progresistă. Dênsulŭ trebue sĕ schimbe majorităţile, căcĭ nu e omŭ de partidă, şi recunósce inclinaţiunea ce o are pentru liberalii-naţionalĭ, cu carĭ a lucratŭ împreună mai multŭ timpŭ. De rĕsboiu civilŭ n'a voitŭ sĕ amintéscă. Se feresce în totdéuna d'a amintí rĕsboiulŭ din 1866 şi doresce, ca acelaşĭ lucru sĕ facă şi sculptorii Berlinului. Trebue în totdéuna sĕ intervină în favórea agriculturii şi industriei, carĭ sunt arterele de viaţă ale statului. Căcĭ pré mulţĭ cărturarĭ şi funcţionarĭ întră în parlamentŭ. Decă între elŭ şi socialiştĭ, nu e altă deosebire decâtŭ monarchia şi republica, atuncĭ pentru ce-lŭ combatŭ atâtă de aprigŭ socialŭ-democraţii? Lassale a fostŭ unŭ omŭ înţeleptŭ şi fórte plăcutŭ, ceea ce nu póte sĕ ḑică despre toţĭ câţĭ au rĕmasŭ în viaţă după mórtea acelui distinsŭ socialistŭ. Cancelarulŭ şi-a terminatŭ discursulŭ, îndemnândŭ pe alegĕtorĭ sĕ se ferescă d'a alege progresiştĭ.

Rumelia Orientală.

»Neue Freie Presse« de la 12 Maiŭ scrie în cestiunea guvernatorului Rumeliei Orientale următórele:

»Politica rusă a obţinutŭ unŭ nou triumfŭ în peninsula balcanică. Fostulŭ secretarŭ generalŭ a lui Aleco-paşa, d. Crestovicĭ a fostŭ numitŭ guvernatorŭ generalŭ alŭ Rumelieĭ orientale. D. Crestovicĭ a fostŭ candidatulŭ Rusiei.

»Pentru ce au cedătŭ celelalte Cabinete?

»Pentru că pacea lumei şi liniştea Europei a avut'o în mai de aprópe băgare de sémă de câtŭ sórtea Rumeliei orientale. Puterile voescŭ sĕ apere cu orĭ ce preţŭ sdruncinarea Turciei, déră în acelaşĭ timpŭ trebue sĕ se ferescă de-a irita pe Rusia. Acéstă împrejurare esplică în de ajunsŭ pentru ce puterile au cedatŭ faţă cu Rusia la ocuparea postului de guvernatore alŭ Rumeliei.

Gavrilŭ Effendi Crestovicĭ s'a născutŭ în apropiere de Adrianopolŭ. A întratŭ încă ca copilŭ în casa lui Stefanaki Vogorides, tatălŭ lui Aleko paşa. Stefanaki bey, care dobêndise titlulŭ de principe ca guvernatorŭ alŭ insulei Samos, dădu tinerului Crestovicĭ o educaţiune fórte îngrijită şi-i ţinù cei mai bunĭ profesorĭ pentru limba greceascā, francesă şi turcească; pe cea din urmă o vorbesce ca orĭ ce hojă turcescŭ. Deosebitulŭ sĕu studiu a fostŭ alŭ dreptului turcescŭ şi alŭ celui modernŭ, după terminarea căruia a intratŭ ca asistentŭ la tribunalulŭ comercialŭ, în care sĕ desbăteau procesele dintre Turcĭ şi străinĭ, în presenţa unui representantŭ al respectivei ambasade. Mai târziu a înaintatŭ la rangulŭ de presidentŭ al primului tribunalŭ civilŭ din Constantinopolŭ şi a luatŭ numele de Gavrilŭ Effendi.

FOILETONŬ.

Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

Cândŭ planulŭ fù chibsuitŭ în de ajunsŭ, îlŭ descoperí şi celorŭ lalţĭ diregĕtorĭ, carĭ după o îndelungată cugetare îlŭ găsiră bunŭ şi diseră: »Darear D-ḑeu sĕ se pótă plăti datoriile! Atuncĭ éră ar sci totŭ insulŭ ce are şi ce n'are şi amŭ resuflá mai uşorŭ; n'ar trebui sĕ ne gândimŭ totŭ la camete!«

Se cercetară şi preţuiră loculŭ fie-căruia, ca sĕ se scie, cam câtŭ are unulŭ, şi ca pe viitorŭ fie-care sĕ plătéscă darea după dreptate. Pe urmă totŭ insulŭ trebue sĕ se ducă la diregĕtoria satului, sĕ arĕte şi sĕ dovedéscă cu câtŭ îi este însărcinată casa şi moşia. Cele spuse se însemnară în tocmai într'o carte, care sluja de cheiă pentru hotărîrea dărei fiesce-căruia.

După aceea, într'o Duminecă după biserică, fiindŭ éră adunatŭ poporulŭ, Alexandru, însoţitŭ de cei lalţĭ doi deregĕtorĭ, păşì înainte şi grăì: »Ómenĭ bunĭ, comuna nóstră e datóre şése mii patru sute fiorinĭ, parte în oraşele vecine, parte aicĭ în satŭ. Despre ceea ce suntemŭ datorĭ în afară, o sĕ vorbimŭ de altă dată. Astăḑĭ sĕ vorbimŭ de ceea ce comuna îşĭ este şieşĭ datóre.«

Mulţĭ dintre noi au la comună pretensiunĭ însemnate pentru paie, ovĕsŭ şi alte liferăţii din rĕsboiulŭ din urmă. Ce e dreptŭ, comuna plătesce camete pentru sumele, despre care e vorba, dér aceste camete cine le plătesce? Totŭ noi. Va sĕ dică, mulţĭ îşĭ plătescŭ camete lorŭ înşi-le. Asta e pierdere de timpŭ şi nebuniă. Noi amŭ împărţitŭ datoria, despre care e vorba asupra tuturorŭ sătenilorŭ în mĕsură cu averea lorŭ. Pe cei bogaţĭ cade mai multŭ pe cei sĕracĭ mai puţinŭ. In chipulŭ acesta datoria comună se schimbă în datoriă particulară. Cela-ce este datorŭ tocmai cu atâta, câtŭ are sĕ céră elŭ de la satŭ, acela îşĭ şterge pretensiunea şi e liberŭ. Nu mai plătesce nimicŭ, der nicĭ nu mai are sĕ pretindă camete. Cela-ce are sĕ capete mai multŭ, de cum se găsesce, că este dênsulŭ datorŭ, acela şterge din datoriă atâta, câtŭ îi este lui datóre comuna şi întrébă: Cine-mĭ plătesce ceea ce mai am sĕ primescŭ — Rĕspunsŭ: Aceia, carĭ n'au datŭ nimicŭ comunei în timpŭ de rĕsboiu. Aceştia se împartŭ apoi ca debitorĭ, adecă datornicĭ, între cei ce au sĕ pretindă vre-o sumă óre-care de la comună, şi sĕu plătescŭ îndată sumele, cu carĭ sunt datorĭ sĕu plătescŭ creditorilorŭ interese de cinci la sută pe anŭ.«

Aşa grăì Alexandru.

Mulţĭ nu-lŭ pricepură bine la începutŭ. Vĕḑêndŭ însĕ că prin întocmirea asta nu pierde nicĭ unulŭ nimicŭ, se învoiră. Bogaţii, carĭ aveau sĕ priméscă mai multŭ, erau datorĭ sĕ plătéscă asemenea mai multŭ pentru ştergerea datoriei comunale, ér cei sĕracĭ aveau sĕ contribue mai puţinŭ. De aceea toţĭ aflară de bună rĕnduélă acésta, cu atâta mai vêrtosŭ, cu câtŭ preţuirea moşiilorŭ se făcu fără nicĭ o părtinire.

A doua Duminecă éră se strinseră sătenii şi Alexandru le grăì astfelŭ: „Omenĭ bunĭ, banii, carĭ îi datoresce comuna am reuşitŭ a-i căpĕtá în oraşele vecine cu mai puţine interese, încâtŭ Bogata va avé sĕ plătéscă pe anŭ dreptŭ camete numai două sute două-ḑecĭ fiorinĭ. Unora dintre sătenĭ le va cădé însĕ greu sĕ contribue din alŭ lorŭ la plătirea ăstei datorii, de aceea va fi mai bine ca nicĭ unulŭ sĕ nu plătéscă din alŭ sĕu!«

»Asta e minunatŭ!« strigară mai mulţĭ dintre sătenĭ, rîḑendŭ cu hohotŭ, »fórte bine, se primesce!«

»Fraţilorŭ grăì Alexandru mai departe, »noi avemŭ o bună bucată de hotarŭ, aşa numita »livadea satului. Este unŭ locŭ rĕu bătutŭ de vite, plantatŭ numai cu câte-va sălciĭ singuratice. Orĭ care din noi, cândŭ ar stăpânì hotarulŭ acesta aţĭ trage mai bunŭ folosŭ din elŭ. Astăḑĭ cine-lŭ folosesce? Nimenĭ. Pentru ca cei bogaţi, cari au vite multe şi le lasă sĕ pască acolo, au pagubă invederată. Nu numai că vacile lorŭ vinŭ mai flămânde şi mai slabe acasă, decum au eşitŭ dimineţa afară, ci şi gunoiulŭ pentru ogórĕ, încă e pierdutŭ. Sĕracii însĕ, carĭ n'au vite, n'au curatŭ nicĭ unŭ folosŭ din acestŭ hotarŭ. Ei trebue sĕ-lŭ lase pe séma celorŭ bogaţĭ. E bine acésta? De ce sĕ tragă bogaţii mai multŭ folosŭ din hotarulŭ comunei, de câtŭ cei sĕracĭ? Nu suntemŭ toţĭ din Bogata? Nu are dreptŭ unulŭ ca şi altulŭ? Cine a datŭ bogaţilorŭ dreptŭ se folosécă singurĭ averea sătéscă? Cândŭ sĕracii ar ave câte o părticică din livadea, despre care e vorba, şi ar semĕna-o cu trifoiŭ, orĭ altŭ felŭ de érbă, atuncĭ arŭ avé pentru oile şi caprele lorŭ încă odată atâta nutreţŭ, şi totŭ odată cu multŭ mai sănătosŭ ca celŭ de astăḑĭ. Părerea nóstră este, sĕ împărţimŭ livadea asta în părţĭ asemenea, între toţĭ sătenii, ca fiecare sĕ-şĭ folosécă partea cum va voì, loculŭ însĕ remâne proprietate vecĭnică a comunei.

(Va urma).

Câtŭ de multŭ a ținutŭ d-nulŭ Crestovicĭ, la calitatea sa de funcționarŭ turcescŭ, resultă și din imprejurarea, că in anulŭ 1879 cândŭ se duse la Filipopol în calitatea de secretarŭ generalŭ și directorŭ alŭ afacerilorŭ interióre din Rumelia Orientală, voise sĕ păstreze pe capŭ fesulŭ. Generalulŭ Stolypin, comandantulŭ de pe atuncĭ alŭ armatei de ocupațiune rusésca, isbutí în adevĕrŭ sĕ-lŭ abată de la acésta, invocândŭ repugnanța cea mare a Bulgarilorŭ impotriva fesului, și-lŭ făcu sĕ-șĭ pue în capŭ calpaculŭ. In timpulŭ șederei sale la Constantinopolŭ s'a căsătoritŭ cu o grecóică fórte frumósă, care are asupra lui o mare înfluință Fiulŭ seu, care e acum de douĕḑecĭ de anĭ, pórtă în adevĕrŭ numele grecescŭ de Cristides în locŭ de Crestovicĭ.«

Convocare.

Alegĕtorii românĭ de deputațĭ dietalĭ, din cerculŭ »Hidegkut", se conchiamă la adunarea electorală, ce se va ține în opidulŭ Lipova, Duminecă în 6/18 Maiŭ, anulŭ curentŭ.

Adunarea se va începe la 2 ore după amedădi, în ospĕtăria la „Regele Ungariei," și se vorŭ pertracta următórele obiecte:

1. Constituirea adunării alegĕtorilorŭ.
2. Alegerea membrilorŭ comitetului electoralŭ din cercŭ.
3. Alegerea celorŭ doi delegațĭ, pentru adunarea generală a alegĕtorilorŭ românĭ, ce se va ține la Sibiu.
4. Propunerĭ.

Cristoforŭ **Ghiuciciu**, m. p., președinte inter.; Ioanŭ **Tuducescu**, m. p., notarŭ inter.

Desideriu **Borbola**, m. p.; Constantinŭ **Popoviciŭ**, m. p.; Dariu **Puticiŭ**, m. p.; Constantinŭ **Crăciunŭ**, m. p.; Georgiu **Barna**, m. p.; Atanasiu **Popŭ**, m. p.; Rista **Bichiceanŭ**, m. p; Dimitrie **Cismașŭ**, m. p.; Davidŭ P. **Simonŭ**, m. p., Aurelŭ **Popoviciŭ**, m. p.; Davidŭ **Dabiciŭ**, m. p., Nicol. **Serbanŭ**, m. p.; Iacobŭ de **Racz**, m. p.; Stefanŭ **Simonŭ**, m. p.; Stefanŭ **Draja**, m. p.; Pavelŭ **Iancu**, m. p.

Demonstrațiunea din București.

»Solidaritatea« de la 1 Maiu ḑice, că sâmbătă séra în sala Bossel era unŭ publicŭ distinsŭ: Proprietarĭ, profesiunĭ libere, comercianțĭ contribualĭ, în genere, ómenĭ cu dărĭ mai gróse și unŭ bunŭ numĕrŭ de studențĭ.

In programulŭ discursurilorŭ se anunciase cestiunea sporirii birului. La caseria de Ilfovŭ sunt deja înscrise sute de contestațiunĭ. Era déră unŭ curentŭ pe care publiculŭ ilŭ simția instinctivŭ. Intrunirea s'a despărțitŭ înferbêntată de elocuența oratorilorŭ.

La eșirea din sala Bossel se împărțĭ câteva torțe pentru a merge sĕ aclame pe oratorĭ la clubulŭ conservatorŭ. Grupulŭ porni spre piața teatrului. In dreptulŭ casei Resch, o trupă de gendarmĭ pedestrĭ se repezirĕ spre a împrăștia pe manifestanțĭ. O parte o luă la fugă, alțiĭ se ghiontuiră cu gendarmiĭ. Invălmășela ținŭ câteva minute pe trotuarŭ. In urmă a venitŭ gendarmeria călare cu săbiele scóse. In acelŭ momentŭ lumea eșia dela teatru și-a îngroșatŭ rĕndurile manifestanțilorŭ.

La intrarea dela clubulŭ conservatorilorŭ și în cafenéua Fialcofsky iritațiunea publiculuĭ devenise acută. La ușa cafeneleĭ gendarmii pedestri dederă mai multe asalturĭ. Tinerii însă se baricadaseră, și scaunele sburau în capetele asaltatorilorŭ. Către sfĕrșitŭ poliția închise oblónele și ușa. La clubŭ s'a făcutŭ protestare de violare a domiciliuluĭ.

»România« organulŭ conservatorilorŭ confirmă cele relatate mai susŭ și ḑice, că imprejurulŭ clubuluĭ liberalŭ conservatorŭ era înșiruită o întrégă armată. Era rĕu de cine eșia și intra. In totŭ timpulŭ acesta, armata asediase tóte stradele și gendarmii călărĭ manevrau într'una. Publiculŭ necontenitŭ a desaprobatŭ și flueratŭ orĭ-ce mișcare. Mulțimea a statŭ pe strade până la 2 óre, eră armata până la ḑiuă.

»Romanulŭ« ḑice, că sala Bossel era plină de comercianțĭ și studențĭ. La eșirea din sală la órele 12 mulțimea începŭ sĕ strige: „Josŭ Brătianu!" și aprinseră vreo 20 de torțe, îndreptându-sĕ pe calea Victoriei înainte. In acelŭ momentŭ s'a ivitŭ unŭ detașamentŭ de gendarmĭ, care a împrăsciatŭ mulțimea. După câteva minute junimea se întórse pe piața teatrului și voindŭ a face o manifestațiune la clubulŭ din casele Török, a fostŭ întîmpinată d'un escadronŭ de gendarmĭ călărĭ, care venia din spre palatŭ. Mulțimea a fostŭ din noŭ împrăsciată și ordinea restabilită. —

Cronica comercială.

Tótă septĕmâna trecută, ne spune »Vocea Cuvurluiuluĭ«, că tĕrgulŭ din Galațĭ de cereale a fostŭ animatŭ și prețurile din ḑi în ḑi se urcă din causa scirilorŭ bune din Anglia. Porumbulŭ s'a vêndutŭ libr. 59 din magasiă cu lei 37¹/₄, și cincuantin. libr. 62¹/₂ cu 40 lei. In totulŭ s'a vêndutŭ 28,900 chile porumbŭ, — ghirca 1,300, însĕ acésta pentru speculațiunea locală, și 500 chile orzŭ. Desitulŭ porumbului s'a golitŭ. Nu avemŭ în totulŭ împreună cu cincantina decâtŭ 20,000 chile, grâu cu ghirca 14,500, ér orzŭ și săcară nu mai există până la recolta nouă. Este însĕ de regretatŭ, că puțină marfă ne sosesce, căci acéstă urcare din Anglia nu póte fi durabilă, pentru că nu este vre-o causă seriósă, ci numai joculŭ Americanilorŭ. De témă de a avea scădere, deținĕtorii de porumbŭ ar face bine a vinde cu aceste prețurĭ.

S'a vêndutŭ:

Grâu, lbr. 53¹/₂ — 60, lei 53—66.
Ghirca, lbr. 53—58¹/₂, lei 52—58¹/₂.
Porumbŭ, lbr. 58¹/₂—61¹/₂, lei 36³/₄ 38¹/₂.
Cincuant., lbr. 60—62¹/₂, lei 37¹/₂—40.
Orz, lbr. 47, lei 33.

Luna Aprile, ne asigură »Curierulŭ Financiarŭ", că a fostŭ pentru bursa din **Bucurescĭ** în cea mai mare parte rea. In tĕrgulŭ liberŭ afacerile au fostŭ fórte restrînse, în o parte și în cealaltă a fostŭ o slăbiciune în cursulŭ valorilorŭ.

Operațiunile »Creditelorŭ agricole" din România la finele lui Marte s'au încheiatŭ astfelŭ:

a) *Creditulŭ agricolŭ din Argeșiu.* Imprumuturĭ pe amanetŭ lei 434,27.580; efecte la ordinulŭ Bâncei Naționale lei 3,230; efecte scomptate 25,260; numerarŭ lei 261.12; cheltuelĭ de administrație 4,137.58; dobênḑĭ și beneficii diverse 8,577,26; împrumuturĭ negociate lei 306,045.20.

b) *Creditulŭ agricolŭ din Doljŭ.* Imprumuturĭ pe amanetŭ lei 882,651; efecte scomptate 32,400 lei; numerarŭ în cassă 608.95; cheltuelĭ de administrație 5,504.30; dobênḑĭ și beneficii diverse 9,842.35; comptŭ de comisionŭ lei 2,285.55.

c) *Creditulŭ agricolŭ din Tecuciu.* Imprumuturĭ pe amanetŭ 318,500 lei; efecte la ordinŭ 90,650; cheltuelĭ de administrație 4,661.80; dobênḑĭ și comisionŭ lei 155.40.

d) *Creditulŭ agricolŭ Vasluiu.* Imprumuturĭ pe amanetŭ 364,741; efecte la ordinŭ lei 19,300; scomptŭ 2,497; cheltuelĭ de administrație 4,314.48; dobênḑĭ încassate 12,145; și beneficii diverse lei 188.51.

In **Rusia** și în specialŭ în **Basarabia** domnesce o stagnațiune completă în afacerile comerciale.

Comercianții cu grâne sunt pușĭ într'o situațiă deplorabilă. Mai multe case se află în ajunulŭ d'a înceta cu plățile.

La Odessa prețurile pe grâne nu se ridică absolutŭ de locŭ, ci din contră scadŭ mereu. Se ḑice, că singura casă Grimberg are înmagasinate la Chișineu 270,000 pudurĭ de grâne, apoi sunt pe la alții câte 100—150 de mii pudurĭ, rĕmase netransportate la Odessa, unde înmagasinarea costă multŭ.

Comerciulŭ cu grâne fiindŭ strînsŭ legatŭ cu industria și comerciulŭ manufacturalŭ — tóte aceste suferŭ. Scumpetea la Odessa și Chișineu a ajunsŭ la culme. Lemnele de focŭ costândŭ 50—60 ruble, brutăriile au ridicatŭ prețulŭ pânei.

Diverse.

Gândeamŭ, că-i Vinerĭ. — Unŭ Țiganŭ rodea la slănină într'o Miercurĭ, de-i trosneau măselele. Cine scie cum o fi pusŭ măna pe ea. Unŭ Românŭ ilŭ vede și ilŭ întrébă:

„D'apoi bine, mĕi cioroiule, nu scii tu, că adĭ e Miercurĭ? Cum de mănâncĭ cu dulce?"

„Aoleo Românico," rĕspunse Țiganulŭ spăriatŭ. „Dómne iartă-mĕ! . . . Gândeamŭ, că-i Vinerĭ!"

Dorŭ de țĕră. — Austriacii erau în rĕsboiŭ cu Piemontulŭ. Regimentele austriace compuse din Românĭ din Transilvania erau totdeauna în frunte în fața vrăjmașilorŭ. Incăldițĭ în inimĭ numai de foculŭ devotamentuluĭ și alŭ sinceritățiĭ, Româniĭ, luptaŭ cu bărbăție și considerau acésta ca îndeplinirea unei datoriĭ sfinte, unei făgăduințe pe care nu voiaŭ s'o calce. Tóte celelalte naționalitățĭ diferite, adunate într'unŭ mănunchiŭ sub sceptrulŭ Austriei și atuncĭ chiemate sub drapelulŭ ei, sĕ mai codeaŭ. Nu era însĕ totŭ așa și cu soldațiĭ românĭ, ei cândŭ sunt chiemațĭ în asemenea împrejurărĭ, uită totulŭ și nu vĕdŭ înainte decâtŭ inamiculŭ pe care ilŭ ochescŭ și n'audŭ decâtŭ glasulŭ comandantului care le comandă. Da: aci nu le era lorŭ atâta témă de glónțe, nicĭ de sabiă; asemenea lucrurĭ nu spariaŭ pe soldațiĭ românĭ. Sciaŭ bine că glonțulŭ ocolesce pieptulŭ celuĭ vitézŭ și sabia nu nemeresce pe celŭ îndrăsnețŭ, ei suferiaŭ aci de o bólă maĭ strasnică, care îĭ făcea sĕ se topéscă d'a în piciórele. Medicii regimentelorŭ se îngrijasĕ pentru momentŭ, dar în cele din urmă începură a spiona și a aflá causa adevĕrată a suferințiĭ lorŭ. Ĕtă ce au aflatŭ: Intre regimentele românescĭ se aflau mai mulțĭ feciorĭ carĭ cântau din fluerŭ așa cum se cântă prin țéra Ardĕlului și prin România de dincóce de munțĭ, cântau cântece de dorŭ, dar, de dorŭ mare și nemângăiatŭ, care făcea de plângea orĭ-ce ochiu și suspina orĭ-ce pieptŭ. Cântau nisce **doine** carĭ adueĕu aminte Românului tótă viața lui din copilărie și până la bătrânețe, și aceste cântece erau singura mângêre a flăcăilorŭ românĭ carĭ tótă ḑiua aveu a face cu glónțele vrăjmașilorŭ.

Aceste cântece ḑise din fluerŭ, puneu pe flăcăi pe gândurĭ și făceu ca sĕ trécă pe dinaintea ochilorŭ lorŭ, părinții, rudele, cunoscuții, cum și tóte satele cu fete, cu munțĭ, cu bradĭ și căprióre, cu părâurĭ și cu rĕsunete după placulŭ inimeĭ. Singura suferință era: **dorulŭ de țĕră**. Dintre toțĭ feciorii carĭ ḑiceu din fluerŭ, eră unulŭ anume Nichita Orădianu, care cânta în loculŭ celorŭ morțĭ și cânta mai bine decâtŭ toțĭ fiindcă amesteca în Doinele lui durerea tuturorŭ acelora carĭ muriseră. Medicii aflară acésta și se deciseră a lua fluerulŭ lui Nichita. I'l cerură, dér el nu voi alŭ da cu nicĭ unŭ prețŭ, ḑicêndŭ, că fluerulŭ e a doua viață a luĭ și décă i'lŭ vorŭ luá mai bine și viața ducă-sĕ odată cu fluerașulŭ. Nu trecŭ însĕ multŭ și poftele celorŭ marĭ fură îndeplinite; fluerașulŭ fu luatŭ nóptea pe furișŭ de sub căpĕtâiulŭ lui Nichită, care rĕmasŭ fără acestŭ prietenŭ dragŭ, 'șĭ căută singurŭ scăparea de dorŭ, punêndu-șĭ peptulŭ în dreptulŭ unuĭ glonțŭ vrăjmășescŭ. Și așa rĕmașĭ fără cântărețĭ Româniĭ 'șĭ înăbușiaŭ dorulŭ în inimile lor; plângeaŭ fără sĕ ḑică nimicŭ. Uniĭ cântaŭ din gură, alțiĭ din frunză, décă le mai da rĕspasŭ vrăjmașulŭ, căci ei aveaŭ de furcă acĭ, sĕ lupte, fiindŭ la mijlocŭ și cinstea împĕratuluĭ pe care voiaŭ, ca din tótă împĕrăția, ei și numai ei s'o păstreze neatinsă. E adevĕratŭ, că după mórtea fluerașuluĭ Nichita, nu maĭ suferiaŭ așa mulțĭ de dorŭ de țĕră, dér, cei carĭ scăpară, mare parte din ei, sufereaŭ acum de dorŭ de vitejie.

D. Const. Teleor. (»Zorile«)

Șépte cu cânĭ cu totŭ. — Unŭ țiganŭ fu trămisŭ în ḑiua de Pascĭ dela o stână la biserică după anafură. Țiganulŭ cum ajunge la biserică, intră 'nlăuntru, se duce la crâsnicŭ și-i spune sĕ-i dea iute anafură, căcĭ vrea sĕ ducă Paștĭ la ciobanĭ.

— Câțĭ sunteți, mĕi țigane? întrebă crâsniculŭ.

— Șépte cu cânĭ cu totŭ! rĕspunse Țiganu.

Bună friptură. „Hei Românico, bună friptură este laptele dulce cu mălaiŭ!" ḑicea Coșcodarŭ cioroiulŭ cătră Tóderŭ alŭ Safiei, vecinulŭ sĕu. Dar de unde scii tu, mĕi Țigane?" ilŭ întrebă Românulŭ. „Da 'mĭ spunea taica, până cândŭ nu-lŭ luase încă Harhanghelulŭ că-i povestise moșu-sĕu, că vĕḑuse printr'unŭ gardŭ pe nisce Românĭ mâncândŭ lapte dulce cu mălaiu..... și, Dómne, bunŭ mai era!"

Rectificărĭ. In »studiulŭ economicŭ« Nr. 54 în locŭ de „Ideia crutării, astădĭ ceva constatatŭ ca folositorŭ,..." să se cetéscă: „ideea crutării, ceva cunoscutŭ etc..." — In rĕndulŭ 10 din aliniatulŭ alŭ treilea în locŭ de „urîtŭ" să se cetéscă »urîte.« In Nr. 55. La sfîrșitulŭ aliniatului alŭ doilea sĕ se completeze astfelŭ: »căci fetele vorŭ deveni cu timpulŭ mame, și mamele au unŭ mare rolŭ in econmia casnică, care este începutulŭ orĭ cărei economii, care este prima necesitate la orĭce poporŭ.«

Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.55	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	92.70	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Rentă de hârtiă 5%	89.20	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	141.75	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	116.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.40	Renta de hărtiă austriacă	80.85
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	110.—	Renta de arg. austr.	81.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.30	Renta de aurŭ austr.	101.60
Bonurĭ rurale ungare	101.50	Losurile din 1860	137.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Acțiunile băncei austro-ungare	855.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.	Act. băncei de creditŭ ung.	327.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.75	Act. băncei de creditŭ austr.	321.80
Bonurĭ rurale transilvane	100.25	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.73
		Napoleon-d'orĭ	9.65—
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.50
		Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 12 Maiŭ st. n. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	94³/₄	vênd.	95
Renta rom. amort. (5%)	»	94¹/₂	»	95³/₄
» convert. (6%)	»	99¹/₂	»	100³/₄
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7%)	»	104¹/₂	»	105
» „ „ (5%)	„	92¹/₂	„	93
» » urban (7%)	»	103¹/₂	»	104
» » » (6%)	»	99¹/₂	»	100
» » » (5%)	»	90.¹/₄	»	90³/₄
Banca națională a României	»	1426.	»	1440
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	368.¹/₂	»	373
« » » Națională	»	232.¹/₂	»	238
Aurŭ	»	3.40%	»	3.50
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.09.	»	2.10

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 12 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9.28
Argint românesc	»	9.20	»	9.23
Napoleon-d'orĭ	»	9.61	»	9.63
Lire turcescĭ	»	10.85	»	10.89
Imperialĭ	»	9.83	»	9.87
Galbenĭ	»	5.60	»	5.63
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	101.50
Discontulŭ »		7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

„GAZETA TRANSILVANIEI“

ĎIARŬ CUOTIDIANŬ.

Abonamente

se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ	. , .	12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „	. . .	6 „ „
„ „ „ 1/4 „	. . .	3 „ „
Se acórdă abonamente și lunare cu	. .	1 „ „
Pentru România și străinătate pe anŭ	.	36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „	.	18 „
„ „ „ „ 1/4 „	.	9 „

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ďiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârďiere.

Tarifa anunciurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserțiunĭ și reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ	. . . . .	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Brașovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Administrațiunea Gazetei Transilvaniei.

Tipografia Alexi Brașovŭ.